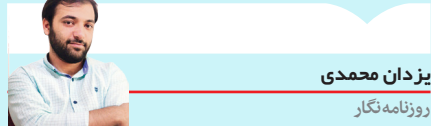

«فرهنگستان» بخشنامه ماموریت مطالعاتی در مراکز علمی دانشگاه آزاد اسلامی را بررسی کرد

بهبود فرآیند ارتقای علمی اساتید

یزدان محمدی

روزنامه نگار

استفاده از فرصت مطالعاتی خارج از کشور برای دانشجویان دکتری هرساله به یکی از دغدغه‌های اصلی آنها تبدیل شده و این دغدغه به‌ویژه در سال جاری همزمان با بالا رفتن نرخ ارز و نوسانات آن بسیار پررنگ‌تر شده است. البته این نگرانی تنها دامن دانشجویان متقاضی اعزام را نگرفته، بلکه دانشجویانی که سال گذشته از این فرصت استفاده کرده‌اند و حالا فرصت مطالعاتی آنها به اتمام رسیده نیز با مشکلاتی در تسویه حساب و دریافت

دانشنامه خود مواجه شده‌اند. ابتدای هفته دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی بخشنامه ماموریت مطالعاتی در دانشگاه‌ها، مراکز علمی، جامعه و صنعت را به معاونان، روسای مراکز، مدیران کل سازمان مرکزی، روسای استان‌ها، واحدها و مراکز آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی ابلاغ کرد. این بخشنامه با توجه به سند دانشگاه اسلامی و در راستای پیاده‌سازی راهبردهای آن از جمله راهبرد ۱۳ نظام آموزشی مبنی بر تحول هفتمد فرتص‌های مطالعاتی و ساماندهی و هدایت علمی و فرهنگی دانشجویان و اساتید با توجه به نیازها و اولویت‌های کشور، ابلاغ شده است.

توجه به راهبرد چهار نظام پژوهش و فناوری در سند دانشگاه اسلامی، مبنی بر ساماندهی و هدمفند سازی برنامه‌های پژوهشی براساس مزیت‌های نسبی و رقابتی و ماموریت‌گیری دانشگاه و همچنین به‌منظور ارتباط پیوسته و هدمفند اعضای هیات علمی با سایر دانشگاه‌ها

و موسسات علمی و پژوهشی معتبر داخلی و خارجی، در راستای توانمندسازی علمی و آشنایی با دستاوردها و روش‌های جدید علمی و فناوری و نیز رفع مشکلات جامعه و صنعت و اعتلای موقعیت علمی و فناوری کشور

و حضور در عرصه‌های علمی بین‌المللی، از چشم‌اندازهای ابلاغ این بخشنامه است. بخشنامه ماموریت مطالعاتی در دانشگاه‌ها، مراکز علمی، جامعه و صنعت، در ۱۹ ماده و ۲۸ تبصره ابلاغ شده و دارای رویکردهایی از جمله

تغییر فرصت مطالعاتی به ماموریت مطالعاتی در راستای رفع مشکلات دانشگاه، جامعه و صنعت با اولویت نظام موضوعات دانشگاه، سامان بخشی ماموریت مطالعاتی اعضای هیات علمی و دانشجویان در داخل و متقاضیان

در این بخشنامه، هیات علمی به کلیه اساتید تمام‌وقت دانشگاه آزاد اسلامی اعم از رسمی قطعی، رسمی آزمایشی، پیمانی اطلاق می‌شود و نیز دانشجویانی که در حال تحصیل در مقطع دکتری تخصصی دانشگاه آزاد اسلامی هستند، می‌توانند از بندهای مختلف آن استفاده کنند.

استفاده کنندگان می‌توانند ماموریت مطالعاتی داخل کشور را به‌منظور تقویت و افزایش توانمندی‌های پژوهشی یا انجام مطالعه درباره یک موضوع خاص در سایر موسسات و مراکز پژوهشی و صنعتی معتبر داخل کشور به تشخیص واحد دانشگاهی محل خدمت بگذرانند یا درباره یک موضوع خاص اولویت‌دار دانشگاه و کشور زیر نظر یا با همکاری صاحب‌نظران و استادان برجسته خارج از کشور این فرصت را طی کنند. از سوی دیگر متقاضیانی خارج از دانشگاه برای افزایش توانمندی‌های پژوهشی یا مطالعه در مورد یک موضوع علمی و تخصصی خاص زیر نظر یا با همکاری یکی از اعضای هیات علمی برجسته دانشگاه آزاد اسلامی نیز می‌توانند از این فرصت استفاده کنند.

در یکی از ماده‌های این بخشنامه شرایط اجرای دوره ماموریت مطالعاتی این گونه شرح داده شده است: «جمع آوری و ارائه عناوین نیازهای پژوهشی و مشکلات مبتلا به واحدهای عملیاتی و اولویت‌بندی آنها توسط شورای پژوهشی و فناوری استان و در واحدهای مستقل توسط شورای پژوهشی واحد، ماموریت مطالعاتی در جامعه و صنعت باید ماهیتی کاملاً علمی، پژوهشی و فناورانه داشته باشد و شورای پژوهشی واحد انطباق آن با نیازهای بخش مربوطه و تخصص متقاضی ماموریت مطالعاتی را تایید کند، درخواست عضو هیات علمی به همراه برنامه مطالعاتی براساس اولویت‌های دانشگاه که توسط شورای پژوهشی و فناوری استان مشخص می‌شود، بررسی و تایید درخواست عضو هیات علمی در شورای پژوهشی واحد انجام گیرد، درخواست عضو هیات علمی به همراه نتیجه بررسی دانشگاه به شورای پژوهش و فناوری استان ارائه شود، هماهنگی با واحد عملیاتی برای انعقاد قرارداد یا تفاهمنامه پژوهشی بین دانشگاه و واحد عملیاتی با تصویب شورای پژوهش و فناوری استان حتماً باید صورت بگیرد، اعلام موافقت شورای پژوهش و فناوری استان به عضو هیات علمی جهت اخذ موافقتنامه رسمی دانشگاه باید انجام شود و مجوز نهایی به اعضای رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان و در واحدهای مستقل به اعضای رئیس واحد خواهد رسید، صدور حکم

ماموریت و معرفی عضو هیات علمی به واحد عملیاتی با درج تاریخ شروع و خاتمه ماموریت مطالعاتی به مدت حداقل یک نیمسال تحصیلی و حداکثر دو نیمسال تحصیلی که می‌تواند از مدت زمان سه‌ماهه تابستان در ابتدا وسط و انتهای دوره ماموریت استفاده نماید، حضور عضو هیات علمی در واحد عملیاتی به صورت تمام‌وقت (پنج روز کاری در هفته) یا پاره‌وقت (دست‌کم دو روز کاری در هفته) خواهد بود و ارائه گزارش پیشرفت کار توسط عضو هیات علمی به شورای پژوهش و فناوری استان و نظارت مستقیم شورا بر عملکرد فرد با بررسی گزارش‌های ارائه شده و جمع‌بندی و ارائه گزارش نهایی ۶ ماهه به پژوهشگاه باید انجام شود.

بخشنامه ۲۴ صفحه‌ای ماموریت مطالعاتی در دانشگاه‌ها، مراکز علمی، جامعه و صنعت دارای ضوابط و شرایطی است که ویژه متقاضیان عنوان شده و عبارت است از: «دارا بودن وضعیت استخدامی رسمی آزمایشی یا رسمی قطعی و برای اعضای هیات علمی با وضعیت استخدامی پیمانی هم به شرط داشتن حداقل سابقه اجرایی دو میلیارد ریال طرح پژوهشی برون دانشگاهی می‌تواند متقاضی دوره ماموریت مطالعاتی باشد، دارا بودن مرتبه علمی استادیاری و بالاتر، به تشخیص شورای پژوهشی واحد رشته و تخصص عضو هیات علمی با نیازهای واحد عملیاتی مرتبط باشد، عضو هیات علمی متقاضی استفاده از ماموریت مطالعاتی باید در دو سال گذشته رکود علمی نداشته باشد و بررسی این موضوع با شورای پژوهشی واحد است، ارائه یک برنامه مطالعاتی یا یک طرح تحقیقاتی برون دانشگاهی با توجه به اهداف تب تشخیص و تایید ششورای پژوهشی واحد، چهار سال سابقه خدمت و حداقل دو سال فاصله سنواتی بین دو ماموریت مطالعاتی، موافقت رئیس واحد دانشگاهی با استفاده عضو هیات علمی از ماموریت مطالعاتی مبنی بر عدم ایجاد خلل در فعالیت‌های آموزشی یا پژوهشی در زمان استفاده عضو هیات علمی از ماموریت مطالعاتی و برخورداری از صلاحیت عمومی و اخلاقی و نداشتن منع قانونی دیگر.»

استفاده از این فرصت الزاماتی را برای متقاضی به وجود می‌آورد که عبارتند از: «در دوره‌های تمام‌وقت حضور عضو هیات علمی در واحد عملیاتی تمام‌وقت است، اما در دوره‌های ماموریت مطالعاتی پاره‌وقت و واحدهای موظفی تدریس عضو هیات علمی به نصف تقلیل می‌یابد. عضو هیات علمی در دوره ماموریت مطالعاتی مجاز به اشتغال

در سازمان دیگری نیست. عضو هیات علمی باید برنامه حضور خود را در واحد عملیاتی اعلام کند و هر ماه پیشرفت کار خود را از طریق معاونت پژوهشی / علمی واحد دانشگاهی به شورای پژوهش و فناوری استان گزارش دهد و در پایان ماموریت نیز ارائه گزارش کامل الزامی است، متقاضی باید در انتهای دوره دستاوردهای آن را به همراه راهکارها و پیشنهاد های اصلاحی برای بهبود امور و موضوعات مهم پژوهشی براساس ماده ۸ شیوه‌نامه حاضر گزارش دهد و در خصوص دستاوردها و تولیدات علمی حاصل از پروژه‌های انجام شده در واحد عملیاتی باید حقوق مالکیت معنوی دانشگاه در قرارداد مربوطه لحاظ شود.

براساس آنچه در این بخشنامه عنوان شده، واحد عملیاتی نیز وظایفی در قبال افراد متقاضی برعهده دارد که به چند مورد از آنها اشاره می‌کنیم. واحد عملیاتی موظف است در طول ماموریت مطالعاتی امکانات و تسهیلات مورد توافق درج شده در برنامه پژوهشی عضو هیات علمی را رسماً تایید و تامین کند، واحد عملیاتی باید براساس مقررات داخلی خود از طریق عقد قرارداد پژوهشی با دانشگاه حق التحقیق عضو هیات علمی را پرداخت کند، هزینه ایاب و ذهاب و اسکان عضو هیات علمی مأمور که استان محل سکونت و محل ماموریت او متفاوت است و توسط واحد عملیاتی پرداخت می‌شود و این امر در قرارداد دانشگاه با واحدهای عملیاتی درج می‌شود، در این نوع قراردادها از حق بالاسری دانشگاه معاف هستند، واحد عملیاتی می‌تواند عضو هیات علمی را به‌منظور نشر نتایج تحقیقات یا دریافت اطلاعات نوین فناورانه به مدت یک ماه، به سمینارها و کنگره‌های علمی بین‌المللی اعزام کند که تشخیص این امر با شورای پژوهش و فناوری استان است، در خصوص مالکیت فکری نتایج حاصل از پژوهش‌هایی این دوره براساس توافق بین دانشگاه و واحد عملیاتی تصمیم‌گیری می‌شود، واحد عملیاتی موظف است از پایان نامه‌های کارشناسی ارشد یا رساله‌های دکتری دانشجویان عضو هیات علمی که ماموریت مطالعاتی را در آن واحد عملیاتی گذرانده حمایت کند. موضوع پایان نامه یا رساله باید مطابق نیازهای اظهار شده توسط واحد عملیاتی باشد و عضو هیات علمی در طول دوره از حمایت‌ها و تسهیلات واحد عملیاتی متبوع وفق قرارداد دانشگاه با واحد عملیاتی بهره‌مند می‌شود.

فرد متقاضی برای استفاده از دوره ماموریت مطالعاتی باید شرایط زیر را داشته باشد:

۱. اعضای هیات علمی رسمی قطعی و رسمی آزمایشی و با

مرتبه استادیاری یا بالاتر می‌توانند به مدت ۶ ماه از ماموریت مطالعاتی با دریافت تسهیلات استفاده کنند. در صورت نیاز، این دوره حداکثر تا سه ماه دیگر تنها با دریافت حقوق و مزایای مندرج در حکم استخدامی مربوط قابل تمدید است. همچنین اعضای هیات علمی رشته‌های هنر در مرتبه مربی با حداقل پایه ۱۰، می‌توانند از ماموریت مطالعاتی استفاده کنند و سنوات خدمتی فرد متقاضی نباید بالاتر از ۲۵ سال باشد.

۲. در صورت اخذ اعتبارات تحقیقاتی خارج از کشور (Fund)، اعضای هیات علمی رسمی قطعی یا رسمی آزمایشی می‌توانند به مدت یک سال با دریافت حقوق و مزایا بدون دریافت حق مرتبه علمی از ماموریت مطالعاتی استفاده کنند. پرداخت حق بیمه متقاضی توسط واحد دانشگاهی الزامی است و دوره ماموریت مطالعاتی، جزء سنوات خدمت متقاضی محاسبه می‌شود.

۳. اعضای هیات علمی پیمانی می‌توانند به شرط داشتن حداقل سه سال سابقه همکاری و اعتبارات تحقیقاتی خارج از کشور (Fund) با پرداخت حق بیمه خود به واحد دانشگاهی از ماموریت مطالعاتی به مدت یک سال بدون دریافت حقوق و مزایا استفاده کنند. واحد دانشگاهی موظف است مشکل بیمه فرد متقاضی را به هنگام بازگشت از دوره یاد شده حل و فصل کند. در صورت پرداخت حق بیمه و ارائه حداقل یک مقاله JCR به نام واحد دانشگاه محل خدمت، دوره ماموریت مطالعاتی جزء سنوات خدمت عضو هیات علمی محاسبه می‌شود.

۴. اعضای هیات علمی بورسیه دکتری تخصصی که امتحان جامع را گذرانده و حداقل یک سال از تصویب موضوع رساله دکتری ایشان گذشته باشد، می‌توانند از ماموریت مطالعاتی خارج از کشور به مدت ۶ ماه با دریافت حقوق و مزایای مربوط استفاده کنند. در صورت نیاز این مدت حداکثر تا سه ماه دیگر با هزینه شخصی دانشگاه مشروط به ارائه یک مقاله JCR دیگر قابل تمدید است. لازم به ذکر است این مدت جزء سنوات تحصیلی ایشان محاسبه نخواهد شد.

۵. اعضای هیات علمی غیر بورسیه مقطع دکتری تخصصی که امتحان جامع را گذرانده و حداقل یک سال از تصویب موضوع رساله دکتری ایشان گذشته باشد، می‌توانند با هزینه شخصی از ماموریت مطالعاتی خارج از کشور به مدت ۶ ماه استفاده کنند. در صورت نیاز این مدت حداکثر تا سه ماه دیگر مشروط به ارائه یک مقاله JCR قابل تمدید است. لازم به ذکر است، این مدت جزء سنوات تحصیلی ایشان محاسبه نخواهد شد.

خارج از دانشگاه، امکان ماموریت مطالعاتی در جامعه و صنعت در کنار ماموریت مطالعاتی در خارج از کشور، تدوین فرآیند پذیرش ماموریت مطالعاتی برای متقاضیان خارج از دانشگاه برای حضور در دانشگاه آزاد اسلامی، مرتفع‌سازی نقص‌های بخشنامه‌های قبلی در خصوص مشکلات مالی و ارزی متقاضیان ماموریت مطالعاتی و تفویض اختیارات مرتبط با ماموریت مطالعاتی در جامعه و صنعت به شورای پژوهش و فناوری استان‌ها است. دکتر طهرانچی در این بخشنامه تأکید می‌کند: «براساس بندهای این بخشنامه و با توجه به اینکه هدفمند شدن ماموریت مطالعاتی در راستای نظام موضوعات دانشگاه با هدف رفع مشکلات دانشگاه، جامعه و صنعت، از اولویت‌های راهبردی دانشگاه است، لازم است مسئولان دانشگاه در حوزه‌های مختلف اهتمام ویژه نسبت به اجرای صحیح، دقیق و بهنگام این بخشنامه داشته باشند.» گفتنی است، بخشنامه ماموریت مطالعاتی در دانشگاه‌ها، مراکز علمی، جامعه و صنعت که به تفصیل تدوین شده و شامل مواردی از جمله تعریف‌ها، اهداف، شرایط اجرای دوره ماموریت مطالعاتی، ضوابط و شرایط متقاضی، الزامات متقاضی، وظایف واحد عملیاتی، امتیازات و الزامات دانشگاه، فرآیند ارزیابی گزارش ماموریت مطالعاتی، وظایف شورای پژوهش و فناوری استان، فرآیند صدور مجوز استفاده از ماموریت مطالعاتی، مدارک مورد نیاز برای بررسی متقاضیان استفاده از دوره ماموریت مطالعاتی و... است، در اختیار واحدها و مراکز دانشگاهی قرار گرفته است. این بخشنامه که در ۱۹ ماده و ۲۸ تبصره به دانشگاه‌ها ابلاغ شده، دارای نکات مهم و جدیدی است که در ادامه به برخی از آنها اشاره خواهیم کرد.

۱. استفاده از ماموریت مطالعاتی برای دانشجویان مقطع دکتری تخصصی مشروط به موافقت و تایید استاد راهنما و گروه آموزشی مربوطه و شورای پژوهش واحد دانشگاهی و تایید شورای پژوهش و فناوری استان است و موضوع ماموریت مطالعاتی باید با عنوان و موضوع رساله دکتری دانشجوی مرتبط باشد و همچنین اعضای هیات علمی بورسیه دانشجوی دکتری تخصصی در دوره ماموریت مطالعاتی از پرداخت شهریه معاف هستند. اعضای هیات علمی غیر بورسیه دکتری تخصصی برای استفاده از ماموریت مطالعاتی خارج از کشور از تسهیلات وام صندوق رفاهی دانشجویی تا سقف ۵۰۰ میلیون ریال (مازاد بر تسهیلات عادی) با رعایت سایر مقررات و ضوابط مربوط بهره‌مند می‌شوند.

۲. استفاده اعضای هیات علمی رسمی قطعی یا رسمی آزمایشی از ماموریت مطالعاتی داخل یا خارج از کشور مشروط به داشتن حداقل چهار سال سابقه خدمت و دو سال فاصله سنواتی بین دو ماموریت مطالعاتی با رعایت سقف ۱۰ درصد از کل اعضای هیات علمی استادیار به بالای واحدهای دانشگاهی در همان سال و چاپ حداقل یک مقاله در مجله‌های معتبر با نمایه JCR یا دو مقاله در نشریات علمی معتبر یا ثبت یک اختراع بین‌المللی یا اتمام یک طرح پژوهشی برون دانشگاهی با حداقل یک میلیارد ریال به عنوان مجری است.

۳. آغاز دوره ماموریت مطالعاتی نباید اجرای برنامه‌های آموزشی و پژوهشی گروه مربوط را مختل کند و تا حد امکان همزمان با آغاز نیمسال تحصیلی باشد.

۴. در صورت قطع استفاده از ماموریت مطالعاتی به دلایلی مانند بیماری و وقوع حوادث غیر متبویه فورس مازور پژوهشگر ملزم به استرداد وجوه اخذ شده نیست. لکن در صورت انصراف از انجام ماموریت مطالعاتی کلیه وجوه پرداختی باید مسترد شود.

۵. در صورتی که عضو هیات علمی به دلیل نگرفتن روادید، به کشور بازگردد، با توجه به شرایط و مدتی که در خارج از کشور بوده است، هزینه‌های انجام شده در قبال ارائه اسناد مثبت به وی پرداخت می‌شود.

۶. ماموریت مطالعاتی در یکی از دانشگاه‌های معتبر یا موسسات معتبر بین‌المللی انجام می‌شود و تایید اعتبار ائسن مراکز با شورای پژوهش و فناوری استان است که موظف است گزارش ۶ ماهه اطلاعات مربوطه را به پژوهشگاه و شبکه آزمایشگاهی ارائه دهد.

نیمکت خبر

احتمال افزایش وام دانشجویان دکتری

معاون صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم در خصوص افزایش وام دکتری گفت: «اگر منابع صندوق اجازه دهد، احتمال دارد هیات امنای افزایش وام‌های دکتری را تصویب کند.» فربرز سجادی، معاون صندوق رفاه دانشجویان وزارت علوم در گفت‌وگو با دانشجو، با اشاره به زمان ثبت‌نام وام دکتری گفت: «ثبت‌نام‌های دور بعد وام‌های دکتری ابتدای سال آینده آغاز می‌شود که مرحله اول سال ۹۹ خواهد بود.» او در خصوص افزایش میزان وام‌های دکتری در سال آینده گفت: «باید منتظر تصمیم هیات امنای باشیم. این موضوع در جلسه هیات امنای مطرح خواهد شد. اگر منابع صندوق اجازه دهد و بودجه صندوق رشد کافی داشته باشد، احتمال دارد هیات امنای افزایش وام‌های دکتری را تصویب کند.» سجادی همچنین در خصوص پرداخت وام‌های شهریه افزود: «وام شهریه نیز تاکنون پرداخت شده است. البته ممکن است ۱۰ درصد از درخواست‌ها در فرآیند پرداخت باشد، چرا که مهلت ثبت‌نام به تازگی به اتمام رسیده است.»

مدیریت فرهنگی در دانشگاه‌ها مدیریت سوق الجیشی است

محمد مهدی صالحی، معاون فرهنگی سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها در نشست سراسری مدیران فرهنگی دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بیان کرد: «مدیریت فرهنگی در دانشگاه‌های کشور یک مدیریت سوق الجیشی است. با این حال مدیران فرهنگی کمتر مورد تجلیل قرار گرفته‌اند، در حالی که این مدیران زحماتش زحمات پنهان زیادی را سطح دانشگاه‌ها متحمل می‌شوند.» او گفته است: «اگر مدیریت فرهنگی هوشمندانه و متعهدانه نباشد، مشکلات جدی در حوزه‌های مختلف رخ می‌دهد. اما اگر از خطای انسانی در ماجرای هوایمی اوکراینی ناراضی هستیم، نباید خودمان دچار خطای انسانی شویم و خدای ناکرده با عدم مدیریت هوشمندانه باعث از دست دادن یک نیروی خلاق شویم، چرا که ما با عناصر انسانی سروکار داریم و باید موانع بروز خطای مدیریتی را فراهم کنیم.»

گرفت پایان نامه کارشناسی ارشد ۱۰ میلیون تومان

مهدی کشمیری، قائم مقام معاون پژوهشی وزیر علوم در گفت‌وگو با مهر از ارائه گزنت فناوری به دانشگاه‌های پنج استان خبر داد و گفت: «پایان نامه‌های با موضوع فناوری ۱۰ میلیون تومان و رساله‌های دکتری ۲۰ میلیون تومان گرفت دریافت می‌کنند.» او با بیان این مطلب که این پایان نامه‌ها و رساله‌ها باید در حوزه فناوری، نوآوری و تجاری‌سازی باشد، تصریح کرد: «پس ما از پایان‌نامه‌ای که به سمت فناوری و تجاری‌سازی حرکت کرده باشد و منجر به تولید محصولی فناوری شود، حمایت خواهیم کرد.» قائم مقام معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم در امور فناوری درباره مبالغ گرفت فناوری نیز توضیح داد و گفت: «طی مذاکراتی که با وزارت ارتباطات داشتیم، پیش‌بینی ما این است که ۳۰۰ تا ۴۰۰ درصد به کارهای تحقیقاتی ارائه دهیم که بودجه‌ای بالغ بر ۱۵ تا ۲۰ میلیارد تومان را شامل می‌شود.»